

Nr 114.

Av herr Löfgren, om avlöningsförbättring åt tillfälligt anställd personal vid fångvårdsanstalterna.

Den fast anställda vaktpersonalen vid fångvårdsanstalterna är otillräcklig för att fylla det vid olika tillfällen förefintliga behovet av arbetskraft. Man är därför nödsakad att i viss utsträckning anlita tillfällig personal såsom vikarier för vaktkonstaplarna m. fl. Dessa vikarier ha tidigare beretts en ersättning motsvarande grundlönen till en befattningshavare i tredje löneklassen förhöjd med vad som enligt gällande bestämmelser utgått i kristillägg (16 procent). Någon förhöjning av grundlönen med belopp motsvarande det rörliga tillägget (15 procent) har däremot icke skett. Detta har inneburit att vikarierna vid fångvårdsanstalterna ställts i en sämre ställning än motsvarande personal vid andra statsinstitutioner, där tillfälliga vikarier icke torde beredas en sämre löneställning än den, vilken vid första anställnings erhållande tillkommer en extra tjänsteman.

De dåliga lönevillkoren och därav följande rekryteringssvårigheter nödvändiggjorde emellertid att fångvårdsstyrelsen under 1944 tillerkände vikarierna förhöjda ersättningar. Detta skedde genom en uppräknings av ersättningarna med ett belopp motsvarande det rörliga tillägget (15 procent). Därigenom kom då denna personal i den löneställning, som vid ifrågavarande tidpunkt kunde anses normal. Sedan riksdagen i slutet av 1944 fattat beslut om provisorisk avlöningsförbättring åt de lägst avlönade befattningshavarna, vilken förbättring för personal med ett löneläge motsvarande dessa vikariers utgår med 35 kronor per månad, har man emellertid inom statsförvaltningen i övrigt, i enlighet med i såväl propositionen som statsutskottets utlåtande gjorda uttalanden, förbättrat lönerna för tillfällig personal. Någon motsvarande förbättring har dock icke genomförts för vikarierna vid fångvårdsanstalterna, i följd varav denna personal ånyo kommit i en i jämförelse med andra statsanställda oförmånlig särställning.

I statsverkspropositionens andra huvudtitel, s. 102, uttalar departementschefen att en sådan löneförbättring motsvarande de provisoriska avlöningsförbättringarna icke bör genomföras för vikarierna vid fångvårdsanstalterna på grund av den tidigare verkställda uppräknings med ett belopp motsvarande det rörliga tillägget. Departementschefen synes emellertid därvid helt ha förbisett att denna tidigare verkställda uppräknings endast avsåg att rätta till ett tidigare rådande missförhållande. Rörligt tillägg med 15 procent har nämligen utgått till den löneklassplacerade personalen allt sedan år 1940. Det förhållandet att

en personalgrupp under fyra år har varit missgynnad synes mig nämligen icke kunna tagas till intäkt för att så allt framgent skall vara förhållandet. Det bör också i detta sammanhang uppmärksammas att statsutskottet i sitt utlåtande nr 240/1944, s. 12, vid sin tillstyrkan av förslaget om att även icke lönegradsplacerad personal skulle beredas löneförbättring, uttalade att medel för ändamålet skulle finnas tillgängliga vid exempelvis fångvården.

Vid bedömandet av den lämpliga löneställningen för den tillfälligt anställda fångvårdspersonalen synes mig vidare böra uppmärksammas, att det här gäller arbetsuppgifter av sådant slag att endast till mogen ålder komna personer kunna ifrågakomma. I stor utsträckning har vaktpersonalen rekryterats bland tidigare vid försvarsväsendet fast anställda. Detta förhållande har i sin tur medfört att den fast anställda personalen under de senaste åren i stor utsträckning under längre tider har tagits i anspråk för militär beredskapstjänst, i följd varav behovet av tillfälliga vikarier under dessa år har varit stort. De omfattande militärinkallelserna medföra emellertid även att vikarierna, då de inkallade återinträda i tjänst, allmänt torde få lämna sina anställningar och söka sig ut å den allmänna arbetsmarknaden. De kunna sålunda icke nu, på sätt som är förhållandet under normala tider, i nämnvärd utsträckning räkna med någon fortsatt anställning vid fångvården. Därest fångvårdsanstalterna skola under sådana förhållanden kunna påräkna en något så när tillfredsställande personal, kräves därför att densamma erbjudes en ersättning som icke är sämre än vad som gäller på andra områden, där utsikterna till fortsatt anställning ofta äro betydligt förmånligare. Då det dessutom förefaller mig som om den kritik, som vid några tillfällen framkommit mot förhållandena inom fångvårdsväsendet, kanske i någon mån kan vara föranledd av att fångvårdsstyrelsen till följd av de rådande löneförhållandena varit urståndsatt att på ett fullt tillfredsställande sätt tillgodose förefintligt personalbehov, synes mig all anledning föreligga att åtgärder vidtagas för omedelbar förbättring av åtminstone den sämst avlönade fångvårdspersonalens löneställning.

I anslutning till vad sålunda anförts får jag hemställa,

att riksdagen i samband med beviljandet av anslag till avlöningar vid fångvårdsanstalterna måtte uttala, att hinder icke bör möta att bereda den tillfälligt anställda personalen en mot den provisoriska avlöningsförbättringen åt befattningshavare i statens tjänst svarande förbättring i löneställningen.

Stockholm den 23 januari 1945.

Axel Löfgren.